

УДК 378.147:111

Биконя Оксана

ORCID 0000-0002-8865-8792
Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри іноземних мов
Академії Державної пенітенціарної служби
(Чернігів, Україна) E-mail: oksanabikonya@ukr.net

Іванишина Віра

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Академії Державної пенітенціарної служби
(Чернігів, Україна) E-mail: viraivanishyna@gmail.com

Ігнатович Тетяна

Старший викладач кафедри іноземних мов
Академії Державної пенітенціарної служби
(Чернігів, Україна) E-mail: tatyanaignatovich54@gmail.com

НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ПЕРЛОКУТИВНОГО ЕФЕКТУ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОГО ТЕТСТУ

Метою статті є обґрунтування особливостей навчання майбутніх юристів перлокутивного ефекту англомовного науково-популярного тету.

Методологія статті. Висвітлення теоретичних положень передбачає ретроспективний аналіз досліджень щодо організації навчання майбутніх юристів засобів реалізації перлокутивного ефекту сучасного англомовного науково-популярного тету, добрати та систематизувати наукову інформацію про англомовний перлокутивний ефект та його засоби, вплив перлокутивних оптимізаторів на структуру англомовного науково-популярного тету. Дослідження базується на положеннях педагогіки, лінгводидактики, психології та методики навчання іноземних мов. Для реалізації поставленої мети в рамках статті здійснюється аналіз вітчизняних та іноземних лінгвістичних, психологічних, педагогічних та методичних літературних джерел із проблеми дослідження.

Наукова новизна. У статті подальшого розвитку набули положення про особливості навчання майбутніх юристів англомовних науково-популярних тетів та використання перлокутивних оптимізаторів, які впливають на структуру англомовного науково-популярного тету. Матеріалом дослідження є дискурсивні фрагменти з науково-популярних джерел, передусім науково-популярних сайтів, груп у фейсбуці, науково-популярних заходів, подій, видань, радіо та телепередач, що відображають реалізацію засобів перлокутивного ефекту англомовного науково-популярного тету.

Висновки. У навчанні майбутніх юристів читання або написання англомовного науково-популярного тету виокремлюємо такі функції: інформаційно-пізнавальну, управлінську або керувальну, навчальну, прогностичну та координаційно-інтегровальну. Під час продукування англомовного тету впливають такі фактори, як комунікативний, соціокультурний та когнітивний. Під час навчання необхідно враховувати англомовну комунікативну інтенцію, що сконцетрована на досягнення іллокутивних цілей (переконлива, декларативна, асертивна, комісивна, директивна та експресивна). Основним компонентом ментальної, волітвнної та емотивної перлокутивних сил є перлокутивний ефект. Перлокутивний ефект є реакцію читача на викладену в науково-популярному виданні інформацію про наукові здобутки, дані тощо і яка викликана через реалізацію висловлювання/тету. Цей ефект реалізується на рівні макроструктури та у зовнішній структурі, зумовлюючи їх специфічні особливості, здійснює вплив, створює почуття роздратування, збентеження, залякування, сподівання, натхнення тощо. Під час навчання письма створення англомовного науково-популярного тету необхідно звертати увагу на продукування перлокуції (заздалегідь обдуманій дії автора/адресанта науково-популярного тету, що спрямовує висловлювання на досягнення конкретної реакції адресата).

Ключові слова: майбутні юристи, англомовний науково-популярний тету, читання, перлокутивний ефект.

Постановка проблеми. *Актуальність роботи.* Оволодіння майбутніми юристами іншомовною комунікативною компетентністю має сприяти формуванню у них готовності до реалізації професійних цілей, складання Єдиного Вступного Іспиту з іноземної мови до магістратури та самостійного вивчення іноземної мови протягом усього життя. Під час навчання англійської мови майбутні фахівці юридичних спеціальностей читають та продукують різні види та підвиди текстів, опановують різні стилі та підстили, фактори, які впливають на продукування англомовного тексту, та засоби, що створюють ефект зближення з ймовірним читачем/адресатом тощо.

Нашу увагу привертає текст, який належить до наукового стилю, а саме його підвиду, науково-популярного підстилю. За Л. Мацько та Л. Кацавець, метою науково-популярного підстилю є передача у неспеціальних часописах, книгах та статтях у неспеціальних журналах доступної продуманої та структурованої цілісної інформації про наслідки досліджень для нефакхівців [9, 286]. Цей підстиль використовує засоби художнього та публіцистичного стилів, елементи художнього мовлення (порівняння, епітети, перифрази, мовну експресію, метафори), щоб зацікавити читача [5].

Англомовний науково-популярний текст не має на меті передавати послідовне викладення наукових ідей та концепцій для читача-неспеціаліста. У цих текстах подається ретельно оброблена інформація нових знань щодо наукових досліджень та їх даних [1, 147]. Оскільки тексти науково-популярного підстилю обслуговують широке коло людей, то вони зорієнтовані на пізнавальні та естетичні потреби особистості [12]. Порівняно з науковим стилем лінгвістичні особливості науково-популярного тексту спроможні посилювати вплив на читача/адресата. На англомовний науково-популярний текст впливає перлокутивний акт, результати якого залежать від перлокутивного стимулу та оптимального добору вербальних засобів для перлокутивного впливу на широку аудиторію.

У рамках нашого дослідження ми пропонуємо навчати майбутніх юристів Академії Державної пенітенціарної служби перлокутивного ефекту англомовного науково-популярного тексту, передусім мовних та мовленнєвих засобів, які мають великий вплив на читача.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У лінгвістичному ракурсі в останні роки особливостям інформативної організації тексту, різних форм текстового спілкування та текстових одиниць, категорійної організації тексту, рівнів та підрівнів тексту присвячені праці багатьох вчених. Іншомовний науково-популярний текст є ланкою між спеціальною літературою, яка містить великий обсяг наукової інформації, та неспеціальною, що спрямована на те, щоб надати інформацію великій кількості адресатів. Дослідженням науково-популярного тексту займалися такі вчені, як Л. Бондарчук, Л. Ільницька, Н. Іщенко, І. Кабаченко, Л. Кацавець, Т. Король, В. Ліпінська, Л. Мацько, О. Михайленко, О. Четверікова та ін.

Питання оптимізації перлокутивного впливу у тексті досліджували українські та зарубіжні лінгводидакти (Л. Безугла, Є. Воробйова, Я. Гнезділова, Г. Ейгер, С. Ковпик, С. Криворучко, В. Смаглій, І. Сусов, І. Шевченко, R. Carston, С. Cohen, I. Copi, G. Preyer, J. Stiff та ін.).

Незважаючи на постійний інтерес науковців до оптимізації перлокутивного впливу у тексті, наразі бракує системних досліджень щодо особливостей навчання майбутніх юристів засобів реалізації перлокутивного ефекту сучасного англомовного науково-популярного тексту.

Метою статті є обґрунтування особливостей майбутніх юристів оволодіння засобами реалізації перлокутивного ефекту сучасного англомовного науково-популярного тексту.

Методологія. Висвітлення теоретичних положень передбачають ретроспективний аналіз досліджень для навчання майбутніх юристів засобів реалізації перлокутивного ефекту сучасного англомовного науково-популярного тексту, збирання, добір та систематизація наукової інформації щодо поняття *англомовний перлокутивний ефект* та його засобів, вплив перлокутивних оптимізаторів на структуру англомовного науково-популярного тексту. Дослідження базується на положеннях педагогіки, лінгводидактики, психології та методики навчання іноземних мов. Для реалізації поставленої мети в рамках статті здійснюється аналіз вітчизняних та іноземних лінгвістичних, психологічних, педагогічних та методичних літературних джерел із проблеми дослідження [1–14; 16–18; 20–21; 24].

Наукова новизна одержаних результатів: подальшого розвитку набули положення про особливості навчання майбутніх юристів англомовних науково-популярних текстів та використання перлокутивних оптимізаторів, які впливають на структуру англомовного науково-популярного тексту. Матеріалом дослідження є дискурсивні фрагменти з науково-популярних джерел: науково-популярних сайтів, груп у фейсбуці, науково-популярних заходів, подій, видань, радіо та телепередач, що показують реалізацію засобів перлокутивного ефекту англомовного науково-популярного тексту.

Результати дослідження показують, що під час навчання майбутніх юристів ми повинні враховувати той факт, що англомовний науково-популярний текст передбачає подання пізнавальної, професійної та наукової інформації, задовольняє потреби людини у пізнанні, бажанні поглибити досвід та набуті нових наукових знань (*інформаційно-пізнавальна функція*), врахування психологічних особливостей людини, включення анімації/відеосюжетів під час продукування текстів блогерами (якщо текст подається на сайті), відповідності оформлення тексту, наприклад, електронного загальноприйнятого стандарту (розмір шрифтів тощо) (*прогностична функція*), поєднання в електронному та паперовому тексті наочності у вигляді таблиці, малюнків, шаржів, карикатури тощо (*координативно-інтегрувальна функція*), керування подальшою діяльністю адресата (текст, як *знаряддя*) (*управлінська або керувальна функція*). Провідною функцією є *навчальна функція*. Вважаємо, що англомовний науково-

популярний текст є засобом навчання англомовного читання та письма. Ця *функція* полягає у сприянні успішному досягненню майбутніми юристами опанування англомовною комунікативною компетентністю, оскільки англомовний науково-популярний текст та засоби, які використовує автор тексту, створюють свого роду *реальне англомовне навчальне середовище*, яке відтворює позамовну дійсність професійної та непрофесійної активності та потребує реальних мовленнєвих дій англійською мовою. *Навчальна функція* у процесі оволодіння компетентностями у читанні та письмі буде сприяти опануванню основними компонентами англомовної комунікативної компетентності; забезпеченню комунікативної культури користування усним та писемним спілкуванням.

Отже, у навчанні майбутніх юристів читання або написання англомовного науково-популярного тексту виокремлюємо такі функції: *інформаційно-пізнавальну, управлінську або керувальну, навчальну, прогностичну та координаційно-інтегрувальну*.

Під час продукування англомовного тексту впливають такі фактори, як комунікативний, соціокультурний та когнітивний [8].

У процесі навчання майбутніх юристів англомовних науково-популярних текстів ми враховуємо той факт, що тематика англомовних науково-популярних видань визначається інтересами, попитом, завданнями та потребами читачів англомовних країн. Ця тематика спрямована для широкого кола читачів, щоб популяризувати та пропагувати інформацію про певні досягнення техніки, культури, науки, відкриття, винаходи, результати прикладної діяльності тощо.

Зауважимо, що під час підготовки юристів до вступу до магістратури їм необхідно вивчити не тільки теми англомовного професійного спрямування (наприклад, «Типи злочинів та покарання»; «Суди з розгляду справ неповнолітніх»; «Превентивні заходи» тощо), але й опанувати такі, як «Емоції людини, мова тіла»; «Медіа та комунікація»; «Світ захоплень»; «Культури та стилі життя»; «Процеси глобалізації: проблеми та переваги»; «Індустрія розваг та відомі люди»; «Історичні постаті»; «Життя у великому місті: переваги та недоліки»; «Безпека життя»; «Навколишнє середовище»; «Освіта та робота»; «Науково-технічний прогрес»; «Сучасні технології» тощо.

Саме навчання майбутніх юристів читання англомовних науково-популярних текстів допоможе вивчити ці теми. Але під час роботи з цими текстами слід звертати увагу, що мовленнєвий вплив на мовленнєвий взаємодії, тобто врахуванні ролі адресата в реалізації мовленнєвого акту мовця, та принципів здійснення цієї взаємодії [6]. Англомовна комунікативна інтенція спрямована на досягнення таких іллокутивних цілей, як *комісивна* (змусити адресата здійснити певні вчинки/виконати конкретні дії), *директивна* (спонукати адресата виконати певні дії, що подані в пропозиційному змісті), *асертивна* (констатувати стан справ), *переконлива* (переконати реципієнта), *декларативна* (змінити зовнішній світ за допомогою певного твердження), *експресивна* (висловлює авторські почуття/установки мовця тощо) та реалізація наказів, прохань, порад, згоди або незгоди, полеміки тощо [2–4; 24]. Англійський варіант може бути виражений, як *to command, to complain, to announce, to deny, to ask, to convey, to promise, to request* [14].

Вживання вербальних засобів для мовленнєвого впливу спрямовано на забезпечення його ефективності та реалізацію поставленої мети і збереження між адресантом та адресатом комунікативного балансу [6; 11]. У мовленнєво-актовій структурі за допомогою локуції та іллокуції інтендованим мовленнєвим впливом на почуття, вчинки та думки адресата вплив актуалізується *перлокутивним актом (perlocutionary act)*, який є частиною мовленнєвого акту мовця, пов'язаний з очікуваннями певної реакції на передану інформацію та не є посткомунікативною дією адресата [4; 13; 17; 21]. Перлокутивний акт є перлокутивним ефектом, який впливає на реципієнта, його почуття, думки та дії, тобто здійснює вплив (*persuading*), продукує почуття роздратування (*irritating*), збентеження (*embarrassing*), залякування (*intimidating*), сподівання/очікування (*expecting*), натхнення (*inspiring*) тощо [20].

Автор науково-популярного тексту може ставити перед собою такі перлокутивні цілі [7; 10; 13]. Розглянемо ці цілі у контексті нашого дослідження.

Асертивна (assertive) перлокутивна мета спрямована та те, щоб змусити адресата повірити, що викладене у тексті, є істинним. Автор може заявляти, пропонувати, вимагати, описувати, розповідати, стверджувати, інформувати про стан справ/речей (*claiming, describing, telling, stating, asserting, suggesting, informing*) («*Then yes, eventually you'll give up and resort to just doing the assigned tasks. I've been there. But don't blame ...*» [15]; «*We're done with the shot*». [13].

Директивна (directive) перлокутивна мета реалізується тим, що змушує адресата вжити певних заходів. Вона виражає те, що адресант/мовець хоче від адресата/слухача, використовуючи команду, прохання, запрошення (*commanding, praying, requesting, asking, inviting*) тощо (наприклад, «*Keep in mind, though, that light therapy does not cure SAD, but ...; You don't have to feel depressed to appreciate ...*») [23].

Поступлива перлокутивна мета спрямована те, щоб привернути увагу адресанта до майбутніх дій через обіцяння, відмову, поступки (*promising, pledging, refusing*), пом'якшити іллокутивну силу висловлення та створити враження ненав'язливості тощо. Деякі висловлювання можуть декілька разів повторюватися у тексті. Наприклад, «*I'm not, I'm not doing this... . No, I'm not. ... I'm not doing it*»[13]; «*So, can weighted blankets help?*»[15].

Експресивна перлокутивна мета показує психологічні почуття адресанта, такі як вітання, глузування, подяка, вибачення тощо (наприклад, «*Hi; welcome to...; I just want to start by apologizing for...*», «*Welcome home!...*»[13; 18].

На основі перлокутивних цілей, лінгвісти виділяють такі типи перлокутивного акту [4; 6; 13]: *ментальний (mental)* (коли автор зосереджений на тому, щоб адресат повірив наданій ним інформації

(«*When in orbit, a satellite uses solar energy*»; «*The results of such restrictions, whether self-imposed or not, can be seen in the book here and there. No matter how strong...*») [16; 22–23]; *волітивний* (*volitive*) (викликає у адресата певний намір/бажання («*However, I do recommend studying at least one hour every day...; In this guide, I will try to provide help*) [20]); *емотивний* (*emotive*) (автор намагається викликати у адресата певні почуття до матеріалу, який він надає («*I'd be very surprised if we have a typical flu season now...*») [23]).

Надана автором науково-популярного тексту інформація про наукові здобутки може бути сприйнята успішно/неуспішно, зрозуміло/незрозуміло, вдало/невдало. Згідно з С. І. Криворучко, умовою *успішного* виконання мовленнєвої дії, передусім, надання автором доступної інформації про наукові дослідження у науково-популярному тексті, є розуміння та успішне прийняття читачем/адресатом його ілюкитивної мети [6]. Вдалість мовленнєвого акту виражається в досягненні автором запланованих результатів впливу на реципієнта/читача встановлюється під час того, коли адресат зреагував на певну інформацію в науково-популярному виданні.

Перлюкитивний акт здійснюється у вигляді перлюкитивної сили, яка являє собою здатність висловлювання викликати певний ефект: віру, намір, бажання та почуття адресата [6].

У контексті нашого дослідження, *перлюкитивний ефект* реалізується на рівні макроструктури та у зовнішній структурі, зумовлюючи їх специфічні особливості [2–4; 13]. Він може мати *позитивний ефект* (вдалу реалізацію перлюкитивної) та *негативний ефект* (невдалу реалізацію перлюкитивної) [6]. Автор тексту спроможний коректувати ефект свого впливу, застосовуючи різноманітні вербальні засоби для його посилення або послаблення; робить акцент на заголовок, підзаголовок, виділенні нумерації, формі завершення тощо.

Таким чином, під час навчання майбутніх юристів перлюкитивного ефекту англomовного науково-популярного тексту необхідно відводити *перлюкитивній*, що спрямовує висловлювання на досягнення конкретної реакції адресата та сприяє створенню англomовного науково-популярного тексту.

Висновки та перспективи подальших розвідок. У навчанні майбутніх юристів читання або написання англomовного науково-популярного тексту виокремлюємо такі функції: *інформаційно-пізнавальну, управлінську або керувальну, навчальну, прогностичну та координаційно-інтегрувальну*. Під час продукування англomовного тексту впливають такі фактори, як комунікативний, соціокультурний та когнітивний. Під час навчання необхідно враховувати англomовну комунікативну інтенцію, що сконцентрована на досягненні ілюкитивних цілей (*переконлива, декларативна, асертивна, комісивна, директивна та експресивна*). Основним компонентом ментальної, волітивної та емотивної перлюкитивних сил є перлюкитивний ефект. *Перлюкитивний ефект* – це реакція читача на подану в науково-популярному виданні інформацію про наукові здобутки, дані тощо і яка викликана через реалізацію висловлювання/тексту. Цей ефект реалізується на рівні макроструктури та у зовнішній структурі, зумовлюючи їх специфічні особливості, здійснює вплив, створює почуття роздратування, збентеження, залякування, сподівання, натхнення тощо. Під час навчання створення англomовного науково-популярного тексту необхідно звертати увагу на продукування *перлюкитивної*. Питання навчання впливу перлюкитивних оптимізаторів на структуру англomовного науково-популярного тексту буде розглянуто у наступній статті.

References

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної девіатології. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 236 с. Batsevych, F. (2000). *Osnovy komunikativnoi deviatologii* [Basics of communicative deviatology]. Lviv, Ukraine : LNU im. Ivana Franka [in Ukrainian].
2. Гладь С. В., Чугу С. Д. Лінгво-прагматичний аспект аргументативного дискурсу. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2016. Вип. 10. С. 134–139. Hlado, S., Chuhu, S. (2016). *Linhvo-prahmatychnyi aspekt arhumentatyvnoho dyskursu* [Linguo-pragmatic aspect of argumentative discourse]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva – Current issues of linguistics and translation studies*, 10, 134–139 [in Ukrainian].
3. Гнезділова Я. В. Персуазивна vs маніпулятивна функції мета комунікації. *Філологічні науки*. 2018. Вип. 1 (87). С. 63–68. Hnezdilova, Ya. (2018). *Persuazyvna vs manipulyativna funktsii meta komunikatsii* [Persuasive vs manipulative functions are the purpose of communication]. *Filolohichni nauky – Philological sciences*, 1 (87), 63–68 [in Ukrainian].
4. Зайцева М. О., Артеменк Т. М., Липко І. П., Міщенко В. Я. Нариси з лінгвістичного аналізу дискурсу: до проблеми типології та характеристики. Харків: Бурун і К, 2014. 204 с. Zaitseva, M, Artemenko, T., Lypko, I., Mishchenko, V. (2014). *Narysy z linhvistychnoho analizu dyskursu: do problemy ty polohii ta kharakterystyky* [Essays on Linguistic Analysis of Discourse: The Problem of Typology and Characteristics]. Kharkiv, Ukraine : Burun i K [in Ukrainian].
5. Кабаченко І. Л. Значення поняття «науково-популярного стилю» та особливості його перекладу. *Філологічні науки, 3. Теоретические и методологические проблемы языка*. 2015. URL : http://www.rusnauka.com /38_ II_2015/Philologia/3_201260.doc.htm. (дата звернення: 24.09.2021).

- Kabachenko, I. (2015). Znachennia poniattia «naukovo-populiarnoho styliu» ta osoblyvosti yoho perekladu [The meaning of «popular science style» and the peculiarities of its translation]. *Fylolohycheskye nauky – Philological sciences, 3. Teoretycheskye y metodolohycheskye problemy jazyka – Theoretical and methodological problems of language*. Retrieved from : http://www.rusnauka.com/38_II_2015/Philologia/3_201260.doc.htm. [in Ukrainian].
6. Криворучко С. І. Лінгвопрагматичні властивості перлокутивних оптимізаторів у сучасному німецькомовному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2010. 250 с.
Kryvoruchko, S. (2010). Lihvoprahmatychni vlastyvosti perloukutyvnykh optymizatoriv u suchasnomu nimetskomovnomu dyskursi [Linguopragmatic properties of perlocutionary optimizers in modern German discourse]. *Candidate's thesis*. Kharkiv, Ukraine [in Ukrainian].
  7. Крупкіна Т. В. Мовленнєві акти застереження у сучасному німецькомовному діалогічному дискурсі: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2020. 252 с.
Krupkina, T. (2020). Movlennievi akty zasterezhennia u suchasnomu nimetskomovnomu dialohichnomu dyskursi [Speech acts of caution in modern German dialogic discourse]. *Candidate's thesis*. Kharkiv, Ukraine [in Ukrainian].
  8. Маслова Т. Б. Типологія наукового дискурсу в сучасній мовознавчій парадигмі. *Англїстика та американїстика*. 2013. Вип. 10. С. 39–43.
Maslova, T. (2013). Typolohiia naukovoho dyskursu v suchasni movoznavchii paradyhmi [Typology of scientific discourse in the modern linguistic paradigm]. *Anhlistyka ta amerykanistyka – English and American Studies*, Issue 10, 39–43 [in Ukrainian].
  9. Мацько Л. І., Кацавець Л. В. Культура української фахової мови. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
Matsko, L., Katsavets, L. (2007). Kultura ukraїnskoi fakhovoi movy [Culture of the Ukrainian professional language]. Kyiv, Ukraine : VTs «Akademii» [in Ukrainian].
  10. Смаглій В. М. Комунікативні дії з різними іллокутивними актами як складова вербалізованого концепту WORD/LANGUAGE/SPEECH. *Записки з романо-германської філології*. 2019. Вип. 1 (42). С. 96–106.
Smahlii, V. (2019). Komunikatyvni dii z riznymi illokutyvnymy aktamy yak skladova verbalizovanoho kontseptu WORD/LANGUAGE/SPEECH [Communicative actions with various illocutionary acts as a component of the verbalized concept WORD/LANGUAGE/SPEECH]. *Zapysky z romano-hermanskoї filolohii – Writings in Romance-Germanic Philology*, 1 (42), 96–106 [in Ukrainian].
  11. Стернин И. А. Введение в речевое воздействие. Воронеж : Кварта, 2001. 252 с.
Sternin, I. (2001). Vvedeniye v rechevoye vozdeystviye [Introduction to speech impact]. Voronezh, Russia : Kvartha [in Russian].
  12. Четверікова О. Р. Комунікативні та лінгвокультурологічні передумови дослідження науково-популярного тексту. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2016. Вип. 35. С. 178–183.
Chetverikova, O. (2016). Komunikatyvni ta lihvokulturolohichni peredumovy doslidzhennia naukovo-populiarnoho tekstu [Communicative and linguistic-cultural preconditions of scientific-popular text research]. *Naukovyi visnyk Izmailskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of Izmil State University of Humanities. Seriya «Filolohichni nauky»*, 35, 178–183. [in Ukrainian].
  13. Chairani M., Sofyan D., Hardiah M. Illocutionary and Perlocutionary Acts on YouTube Videos Employed by Niana Guerrero. *Journal of English Education and Teaching (JEET)*. 2020. Vol. 4 (3). P. 413–430.
  14. Dylgjeri, A. (2017). Analysis of speech act in political speeches. *European Journal of Social Sciences Studies*, 2 (2), 19–26.
  15. Fennessy E. Can a happy lamp help cure your winter blues? Retrieved from : <https://www.popsci.com/story/science/how-happy-lamps-light-therapy-works/> (access date: 24.01.2021).
  16. First test of solar power satellite hardware in orbit [by Naval Research Laboratory]. Retrieved from : <https://phys.org/news/2020-05-solar-power-satellite-hardware-orbit.html> (access date: 24.01.2021).
  17. Gu, Y. (1993). The impasse of perlocution. *Journal of Pragmatics*, 405–432.
  18. Kamajaya G. P., Setianingsih N. K. A. I., Antari N. M. S. Illocutionary and perlocutionary acts in the movie script entitled «CGBG.» *Jurnal Humanis*, 2017. 19 (1), P. 173–179.
  19. Micromass, A. (n.d.). Guide to Self Study Calculus. *Comments/in Mathematics Guides*. Retrieved from : <https://www.physicsforums.com/insights/self-study-calculus/> (access date: 24.09.2021).
  20. Mufiah, N. S., and Rahman, M. Y. N. (2018). Speech acts analysis of Donald Trump's speech. *Professional Journal of English Education*, 1(1), 125–132.
  21. Nadeak, M. F., Sunggingwati, D., and Valiantien, N. M. (2017). An analysis of illocutionary act and perlocutionary act of Judy Hoops' utterances in Zootopia movie. *Jurnal Ilmu Budaya*, 1(4), 305–316.
  22. Scott, R. (n.d.). Two concepts of freedom. Retrieved from : <https://www.open.edu/openlearn/ocw/mod/oucontent/view.php?printable=1&id=174> (access date: 24.09.2021).
  23. Servick, K. (2021). COVID-19 measures also suppress flu – for now. *Science*. Vol. 371, Issue 6526, 224.
  24. Stiff, J. B., and Mongeau, P. A. (2003). *Persuasive Communication*. N.Y., L., the US : The Guilford Press.

Bykonja O.

ORCID 0000-0002-8865-8792

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of Foreign Languages,
Academy of the State Penitentiary Service
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: oksanabikonya@ukr.net

Ivanyshina V.

PhD in Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages,
Academy of the State Penitentiary Service
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: viraivanyshyna@gmail.com

Ihnatovych T.

Senior lecturer of the department of foreign languages,
Academy of the State Penitentiary Service
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: tatyanaihnmatovich54@gmail.com

TEACHING THE PERLOCUTIONARY ACT OF AN ENGLISH POPULAR SCIENCE TEXT TO FUTURE LAWYERS

The aim of the article is to substantiate the peculiarities of teaching the perlocutionary act of an English popular science text to future lawyers.

Methodology of the article. Highlighting of the theoretical grounds provides for the retrospective analysis of the research as to teaching the implementation means of the perlocutionary act of an English popular science text to future lawyers, choosing and systematizing the scientific information on the English perlocutionary act and its means, the act of perlocutionary optimal factors on the structure of an English popular science text. The research is based on the principles of pedagogy, linguistic didactics, psychology and teaching methodology of foreign languages. The authors analyze the national and foreign linguistic, psychological, pedagogical and methodological literature sources to implement the set aim on the problem of research in the article.

The scientific novelty. In the article the authors discuss the principles of teaching English popular science texts to future lawyers and the use of perlocutionary optimal factors that influence the structure of an English popular science text. The materials for research are the parts for discussion from popular science sources, first of all, popular science sites, groups in Facebook, popular science events, publications, radio and TV programs that present the implementation means of the perlocutionary act of an English popular science text.

Conclusions. While teaching how to read and write an English popular science text to future lawyers, the following functions such as informative and cognitive, managerial or controlling, educational, predictional, coordinational and integral are determined. While producing an English text, communicative, social, cultural and cognitive factors are in action. While teaching, it is necessary to consider English communicative intention which is focused on achieving illocutionary aims (persuading, declarative, assertive, commissive, directive and expressive). The perlocutionary act is a major component of the mental, willing and emotional side of the perlocutionary forces. The perlocutionary act is a reader's response to the information about the scientific achievements, data, etc given in the popular science publication and it is caused by the text/expressions. This act is implemented at the level of macrostructure and in the external structure and determining their specific peculiarities, it has an influence, creates the feeling of irritation, embarrassment, intimidation, expectation, inspiration etc. It should be noted that while teaching writing, and making up an English popular science text, it is necessary to pay attention to producing perlocution (well thought in advance action of an author/addressee of a popular science text that directs an expression at achieving an addressee's particular response).

Keywords: future lawyers, an English popular science text, reading, an perlocutionary act.

Стаття надійшла до редакції: 16.10.2021

Рецензент: доктор педагогічних наук, професорка О. С. Третяк